

Prijedlog programa zbrinjavanja pasa lutalica na području FBiH i uloga Veterinarskog fakulteta

Prof. Dr. Selma Filipović

Sarajevo, 2012

I mi imamo neka prava!

Na osnovu člana 40. tačka h) Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja ("Službeni glasnik BiH", broj 25/09), Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, na prijedlog Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, donosi

PRAVILNIK

O OSNIVANJU I UVJETIMA KOJE MORAJU ISPUNJAVATI HIGIJENSKI SERVISI

Član 1. (Predmet)

Ovim pravilnikom se propisuju uvjeti o osnivanju i uvjeti koje moraju zadovoljavati higijenski servisi s obzirom na smještaj, način izgradnje, opremu, način rada i veterinarsko-zdravstveni red.

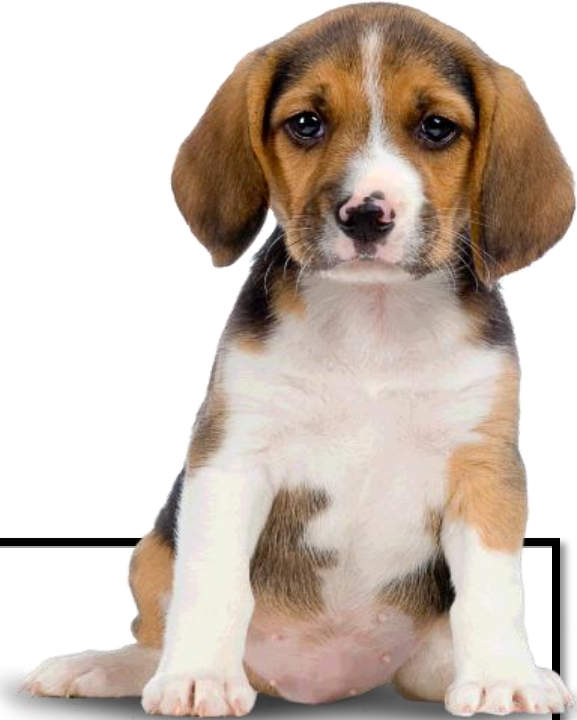
Član 2. (Veterinarsko - zdravstveni red)

U smislu ovog pravilnika, pod pojmom veterinarsko-zdravstveni red podrazumijeva se osiguranje objekata iz člana 1. ovog pravilnika od nekontroliranog ulaska i izlaska ljudi, životinja i vozila, održavanje reda i čistoće, te optimalnih mikroklimatskih uvjeta svojstvenih pojedinoj vrsti životinja u objektima i oko njih, osiguranje zdravstvene ispravnosti vode, te primjenu deratizacije i dezinsekcije.

Član 3. (Obaveza upravnog organa)

Upravni organi u skladu s odredbama Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja ("Službeni glasnik BiH", broj 25/09, u daljnjem tekstu: Zakon), prema specifičnim uvjetima i potrebama sredine i brojnosti populacije napuštenih životinja dužni su osnovati higijenski servis za hvatanje i zbrinjavanje napuštenih životinja.

sigurnost da li imaju svojstva životinje ili ne.

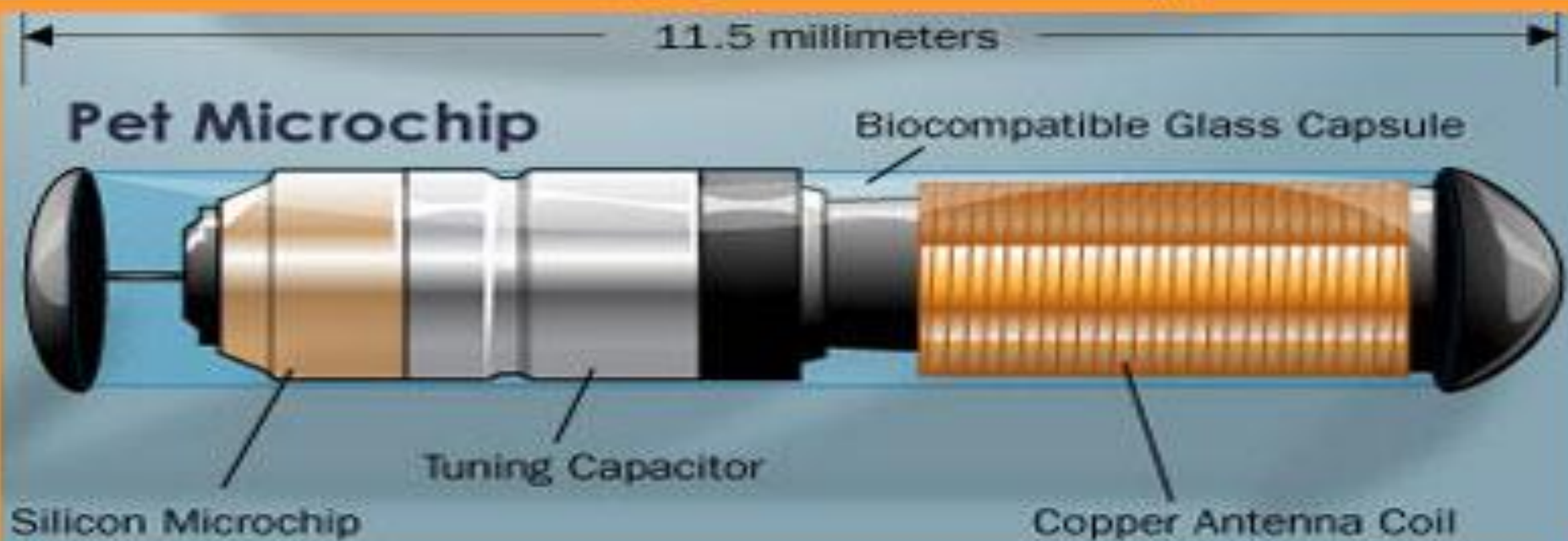
Član 8.

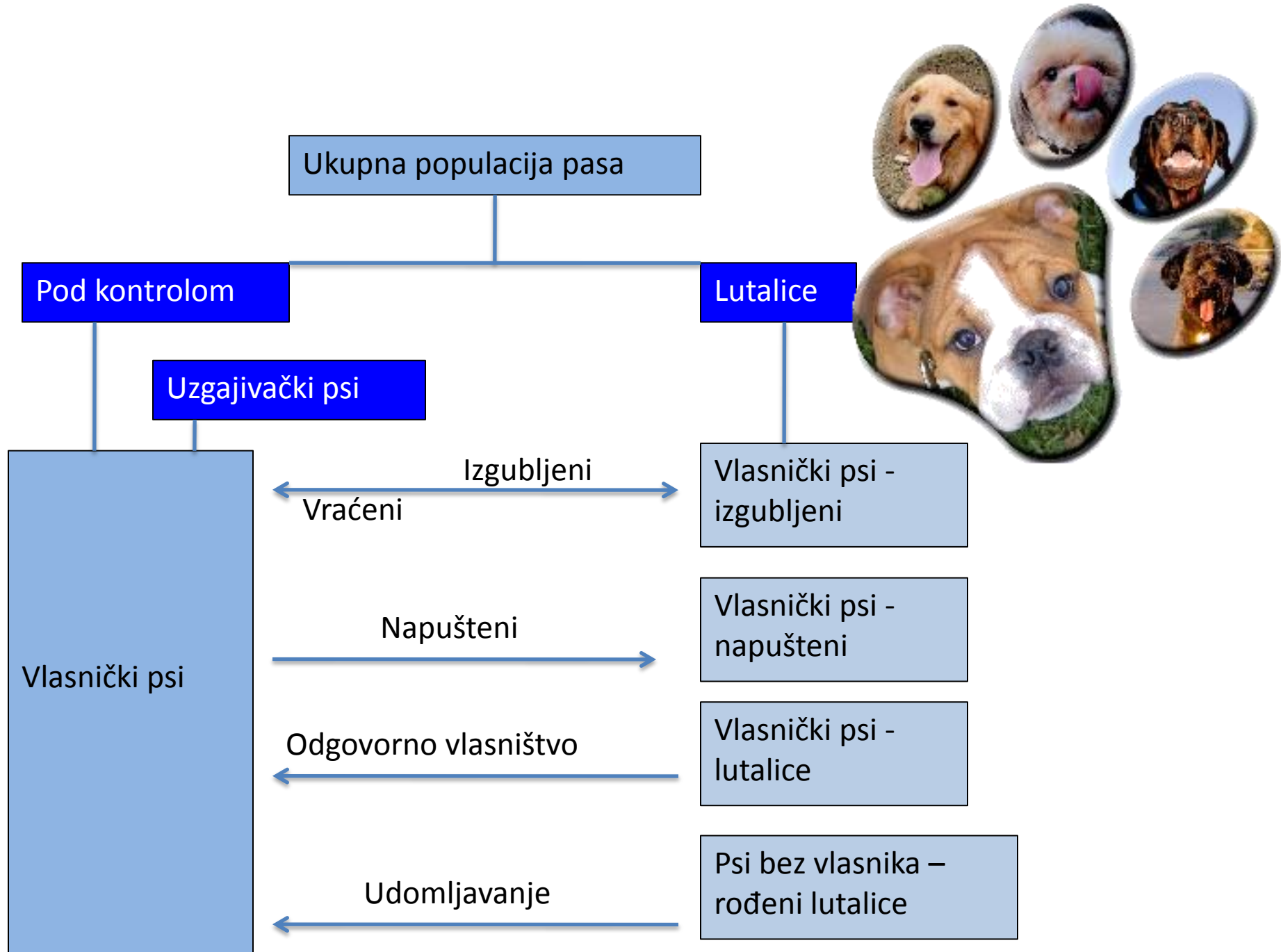
(Registracija kućnih ljubimaca)

(1) Imaoci pasa i mačaka dužni su registrirati pse i mačke, u roku od sedam dana od dana sticanja vlasništva, u veterinarskoj organizaciji koja vodi registar životinja.

(2) S ciljem identifikacije, sve životinje trajno treba da budu označene, a imaoци pasa i mačaka dužni su izvršiti trajno označavanje pasa i mačaka pomoću mikročipa koje izvodi samo veterinar. Zabranjeno je uklanjanje mikročipa, osim u slučaju ako za to postoje opravdani zdravstveni razlozi.

(3) Ured će voditi registar svih označenih pasa i mačaka.

- Pas je uz čovjeka zadnjih 12.000 godina i najstarija je pripitomljena životinja

Nesterilisana ženka,
njen parnjak te svi
njihovi štenci ukoliko se
ne kastriraju/sterilišu
daju potomstvo za:

- 1 godinu: **16**
- 2 godine: **128**
- 3 godine: **512**
- 4 godine: **2.084**
- 5 godina: **12.288**
- 6 godina: **67.000**

Psi na ulici su isključivo posljedica
ODAKLE PSI LUTALICE?
ljudske nebrige

Izvori populacije lotalica

- **Napuštanje** od strane vlasnika
- **Napuštanje** od strane uzgajivača
- Nekontrolisana **reprodukcija** postojeće generacije
- Lutajući **nesterilisani** vlasnički psi koji doprinose reproduktivnom potencijalu napuštenih životinja

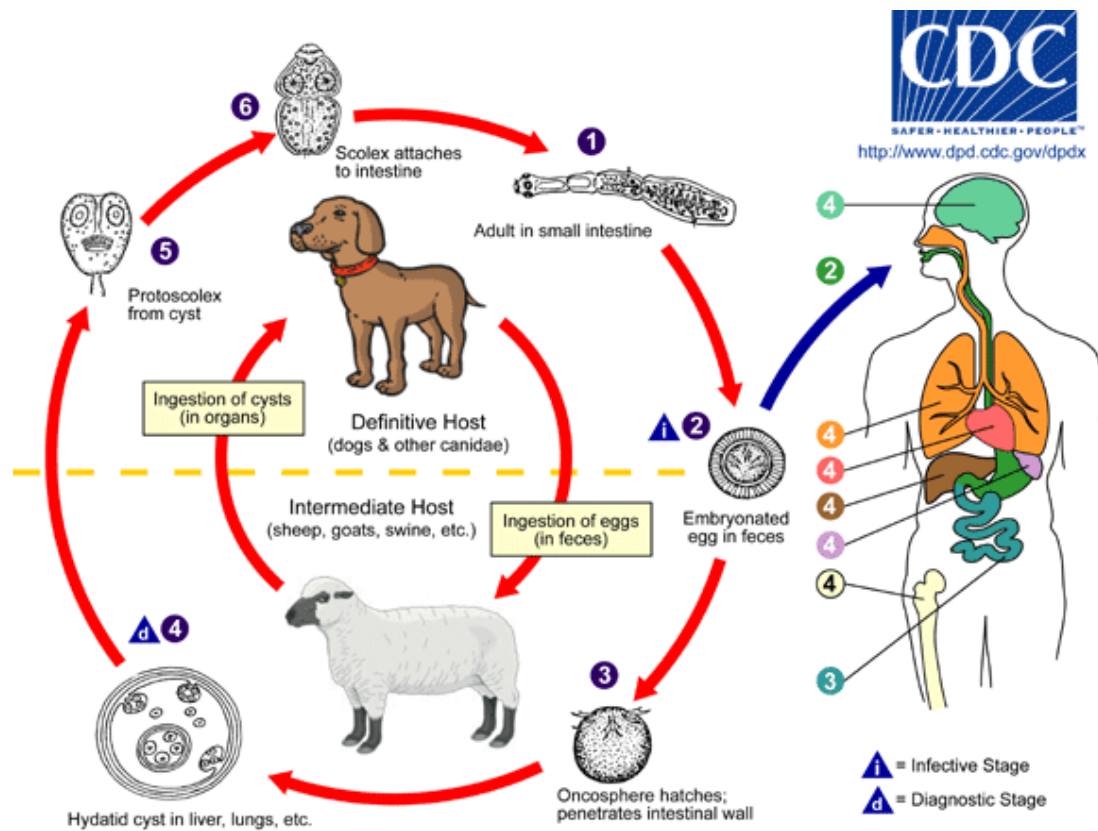
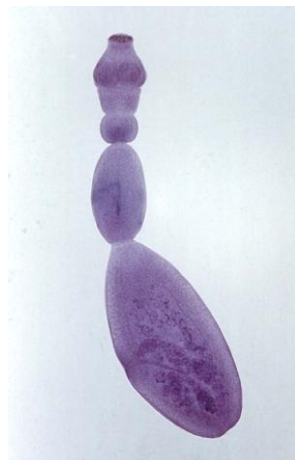
Prekomjerna populacija pasa lutalica

- Povećava rizik nastanka:
 - Prenosa **bolesti** na ljude (zoonoze) i ostale životinje
 - Povreda i straha uzrokovani agresivnim ponašanjem
 - Nemira ljudima uzrokovan lavežom i zavijanjem, te onečišćenje gradskih i poljoprivrednih površina fecesom i urinom
 - Napada na stoku i divljač
 - Saobraćajnih nesreća
 - Povećavanog broja slučajeva **zlostavljanja životinja**

Najučestalije zoonoze

Ehinokokoza

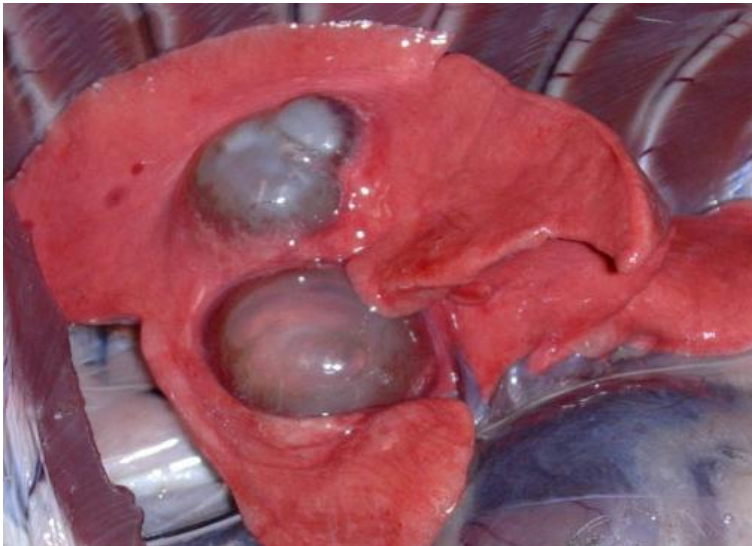
- trakavica *Echinococcus granulosus*
- Ljudi se najčešće zaraze pijući vodu ili jedući voće i povrće, koje nije dobro oprano ili direktnim dodirrom sa zaraženom životinjom.

- Nakon per os unosa oslobađaju se embrioni koji dospjevaju prvenstveno do jetre, ali i pluća, slezene, mozga i bubrega.

Profilaksa

- Dehelmintizacija i reduciranje populacije divljih i pasa litalica

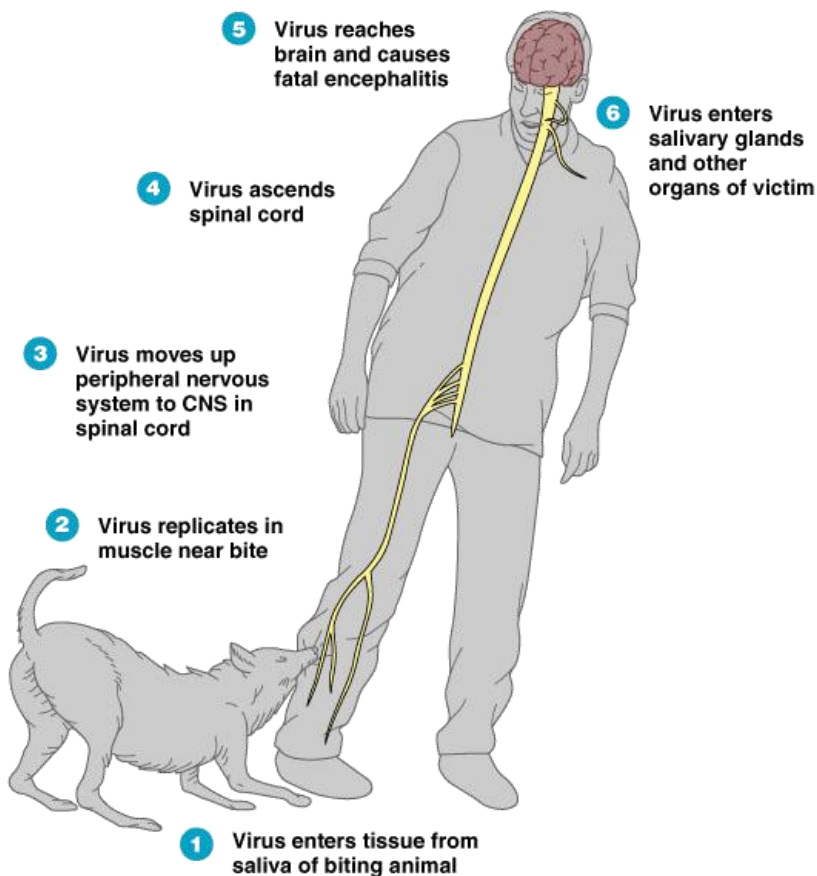

Bjesnilo

- Virusno oboljenje od kojeg mogu oboljeti svi sisari.
- Prenosi se putem pljuvačke, najčešće tokom ujeda od strane već zaražene životinje
- Bjesnilo se može spriječiti vakcinisanjem pasa i mačaka, kao i lisica, lasica, tvorova.

**Vakcinacija pasa je
jedino efikasno
rješenje!**

Pas bez veterinarske kontrole

Nepoznati zdravstveni status

Nesterilisana/nekastriran

Kreće se bez kontrole

Socijalizovan????

Nevakcinisan protiv bjesnila

Neočišćen od endo i ektoparazita

Lična karta psa sa ušnom markicom

Prebivalište: Opština Novo Sarajevo

Broj ušne markice: 12345

Zdravstveni status: ZDRAV

Očišćen od unutrašnjih parazita: DA

Vakcinisan protiv bjesnila: DA

Sterilisana/kastriran: DA

Uloga Veterinarskog fakulteta

- Naučno – obrazovna ustanova– katedra za hirurgiju, onihologiju sa oftalmologijom zajedno s nevladinom organizacijom za zaštitu životinja “HELP ANIMALS” pokazali su svojim primjerom kako se može učestvovati u rješavanju tog pitanje

Na osnovu člana 43. Stav 4) Zakona o zaštiti i dobi
Nedžad Koldžo (u daljem tekstu: Općina)

OPĆINA NOVO SARAJEVO, ulica Zrnaja od Bosne
ID: 4200558710008
PDV: 200558710008

JKP „VETERINARSKA STANICA“ d.o.o. Sarajevo
Nedim Brdarek, dr. vet. medicine (u daljem tekstu: Stanica)
ID: 4200119470009
PDV: 200119470009
„VETERINARSKI FAKULTET“ Univerziteta u Sarajevu
dekanesa Almedina Zuković, prof. dr. (u daljem tekstu: Dekan)
ID: 4200228330004
PDV: 200228330004

Zaključili su:

o provođenju projekta

Ovim Ugovorom uređuju se način, rok i iznos
30.000,00 KM (Slovima: trideset hiljada) za
području općine Novo Sarajevo u 2012. godini
definišu nosioci aktivnosti i njihove obaveze.

Veterinarska stanica i Veterinarski fakultet
realizaciju Projekta iz člana 1. ovog Ugovora
sastavni dio i Protokol o saradnji između
1. JKP „Veterinarska Stanica“ d.o.o. Sarajevo i
zastupa direktor dr. N. Brdarek

2. Nevladinih organizacija i ustanova
Udruženje za zaštitu životinja u Sarajevu
dobrobit životinja u Sarajevu
zaštitu i dobrobit životinja u Sarajevu
Ovim se Protokolom regulišu odnosi između
preduslov za realizaciju ovog projekta i
životinje i higijenskog servisa.

Općina se obavezuje da isplati iznos od 15.000,00 KM (Slovima: petnaest hiljada) na račun
Raiffeisen bank d.d. Sarajevo

Općina se obavezuje da isplati iznos od 15.000,00 KM (Slovima: petnaest hiljada) na račun

VETERINARSKI FAKULTET KATEDRA ZA HIRURGIJU, ORTOPEDIJU I RAD PO PROJEKTU OPĆINA NOVO SARAJEVO

Broj kartona: 129711
Broj oznaka-murkice: 18350
Lokacija živo.: Novo S.
Datum prijema: 26.01.2012
Datum otpusta: 29.01.2012

HIRURŠKA INTERVENCIJA

Anestezija: Acepromazin 1mg/kg
Diazepam 10mg/2ml 0,5mg/kg IV

Hirurški postupak: Orhiektomija

Medikamenti: Amokacilin sa klavulanskom kiselinom

Životinju doveo

Fra Toni
Help Animals

VETERINARSKI FAKULTET UNIVERZITET U SARAJEVU

KLINIKE FAKULTETA

Katedra za Hirurgiju onkologiju i oftalmologiju
Sarajevo, 05.03.2012. godine

Predmet: Izvještaj o konačnoj realizaciji projekta „kastacije i sterilizacije pasa litalica na području općine Novo Sarajevo“

Pomoćnik načelnika za civilnu zaštitu općine gospodin Halil Dardagan
Grad Sarajevo
Općina Novo Sarajevo

Poštovanje,

U skladu sa članom 11. Ugovora o provođenju projekta kastacije i sterilizacije pasa litalica, sklopijenog 31.03.2011. godine između Općine Novo Sarajevo, JKP „Veterinarska stanica“ d.o.o. Sarajevo i „Veterinarskog fakulteta“ Univerziteta u Sarajevu, u prilog Vam dostavljamo preotatni dio kartona (počev od broja 64 - 150) konačnog broja kastiranih i sterilisanih pasa litalica. Ukupno je kastirano i sterilisano 150 pasa, od toga 67 mušjaka i 83 ženke.

S poštovanjem,

Šef Klinika
Selma Filipović
Prof. dr. Selma Filipović

Dekan

Prof. dr. Almedina Zuković

Projekt prevencije zlostavljanja životinja

ŠOKANTNO Novi slučaj brutalnog zlostavljanja životinja u Kantonu Sarajevo

Dječak kišobranom silovao psa!

Slučaj prijavili članovi Udruženja „Avlijaner“ iz Sarajeva • Ustanovljena mu je ubodna rana u analnom području, najvjerovatnije kišobranom ili metalnom šipkom, kaže doktorica Filipović

Novi slučaj brutalnog zlostavljanja životinja zabeležen je jučer u Sarajevu u naselju Alipašino Polje, gdje je 14-godišnji nepoznatni predmetom, najvjerovatnije kišobranom ili metalnom šipkom, silovao psa!

Povrijeđeni pas je jučer popodne hitno prebačen na Kliniku za hirurgiju Veterinarskog fakulteta u Sarajevu, a slučaj su prijavili članovi Udruženja „Avlijaner“.

Šećer su unavređenom psu i pružile prvu pomoć.

Pokrenuta istraga

Prema riječima prof. dr. Sepe Filipović, šefa Klinike za hirurgiju Veterinarskog fakulteta, pregledom je utvrđeno da je riječ o nasilnom seksualnom odnosu predmetom te nasilnom penetracijom u anus.

„Riječ je o psu mještanca,“

Prof. dr. Filipović: Pregledom konstatirano silovanje

Filipović: Starica psu odsjekla noge

Doktorica Filipović priča da „Avas“ da je prije deset dana nablijeden još jedan brutalni slučaj zlostavljanja životinja.

Prije deset dana jednog je starica psu odsjekla

ženki koja je, prema navodima vjerodoka, silovala mladićem lice, što je kasnije pogledom i utvrđeno - rekla je Filipović.

I u policijskoj stanici Novi Grad poverili su nam da su upoznati s ovim slučajem koji već istražuje pripadnici Odjela kriminalističke policije.

Nije prvi put

Aida Kulenović, članica Udruženja „Avlijaner“ iz Sarajeva, kazala nam je jučer da je pas pronađen u naselju Alipašino Polje. B tina, te da sumnjamo da je brutalno silovao životinje izvršio mladić iz nekog, inače učenik osnovne škole koji je, prema navodima vjerodoka, silovao mladićem lice, što je kasnije pogledom i utvrđeno - rekla je Filipović.

Šokantni pas nakon pregleda na Veterinarskom fakultetu: Stravičan prizor

Gdje sa psom?

U Udruženju „Avlijaner“ navode da se zlostavljanje može dogoditi u bilo kojem mjestu, ali sada se zlostavljanje događa u naselju Alipašino Polje. On je sigurno, uviđen. Nalazimo se da će ga nekako biti udomiti, bezim dok smo nam ne završi - kaže Kulenović.

Uzreda osnovne škole, koji stanije u tom naselju.

Ovo je puta, nismo vidjeli dječaka, ali ovo je već četvrti put da u ovom naselju

Kulenović: Jaka strahovota

Ima pronađenih silovanih psa. Sumnjamo da se radi o istom dječaku jer smo slučaj silovanja psa prijavili i prije tri godine, a tada smo ga vidjeli i prijavili - rekla je Kulenović.

M. ASČE

- Projekat edukacije studenti i učenici zajedno od edukacije do prevencije zlostavljanja životinja

Prijedlog programa mjera

- **Pregled stanja**

- Provesti puni popis svih pasa u vlasništvu na području Kantona, općina ili gradova
- Općine proslijediti prikupljene spiskove nadležnoj veterinarskoj stanici
- Provesti sveobuhvatno brojanje napuštenih pasa i sveobuhvatnu statističku analizu izvora

- **Identifikacija vlasništva**

- Nadležna veterinarska stanica: uputiti novi poziv sa rokom vlasnicima koji nisu mikročipirali svoje životinje da to urade
- Bazu podataka dati na raspolaganje Uredu za veterinarstvo BiH po uspostavljanju centralnog registra BiH
- Nadzor nad provedbom mjera nadležna veterinarska inspekcija

- **Programi kastracije napuštenih životinja i životinja u vlasništvu**
 - Nastavak provođenja kontinuiranih sterilizacija, uz obezbjeđenje adekvatnog sistema transporta životinja i njihovog hvatanja, uz nabavku adekvatne opreme za humano hvatanje, vozila i obezbjeđivanje treninga ljudi

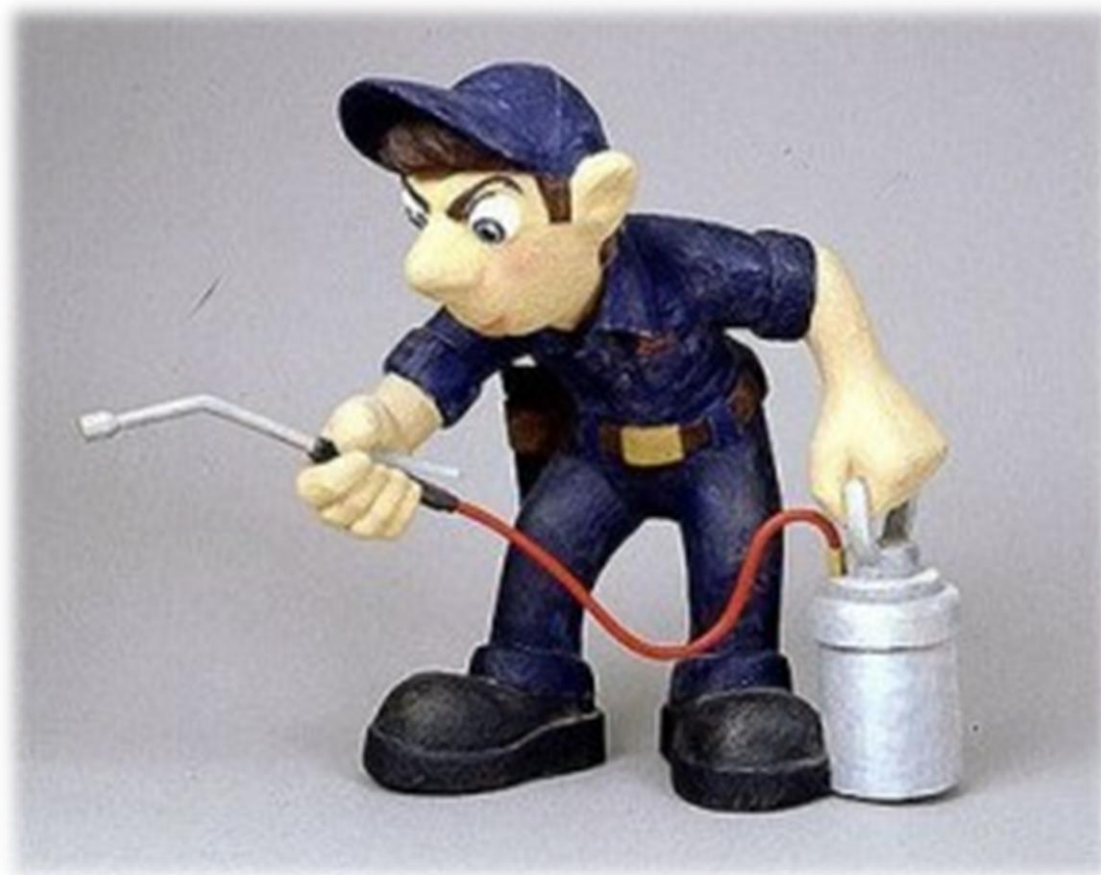
- **Informisane javnosti i edukacija**
 - Provesti jedinstvenu kampanju ZAŠTO MORAM MIKROČIPIRATI SVOGA PSA
 - Podizanje nivoa informiranosti i unapređenje javne svijesti
 - Provođenje edukativne kampanje kojom se promoviše odgovorno vlasništvo, sterilizacija kućnih ljubimaca i human odnos prema životinjama

- **Osnivanje info centra**

- **Osnivanje higijenskog servisa na nivou Kantona, općina, gradova**

- **Osnivanje gradskog skloništa**
 - Svaka opština, kanton ili grad bi trebali osnovati bar jedan azil sa higijenskim servisom

- **Osiguranje kontrole otpada**

- Priprema nacрта protokola za reakciju u slučajevima zlostavljanja životinja

U B fazi Alipašino Polja

Filipović pregledala psića

Iživljavanje nad tromjesečnim psićem

Nasilno ponašanje prema ne-dužnim životinjama postaje učestalo u našem gradu, a jučer smo bili svjedoci brutalnog zlostavljanja psića starog svega tri mjeseca. Našoj redakciji su se obratili članovi Udruženja za zaštitu i dobrobit životinja Avlijaneri, koji su nam kazali da su jučer ujutro primijetili da je jedan od pasa koje redovno hrane u svom naselju povučen, miran i da nije više razigran kao što je to bio proteklih dana.

- Ovo nije prvi slučaj ove vrste. Prije nekoliko mjeseci desila se skoro ista situacija i sama sam bila svjedok. Dječak koji stanuje blizu igrao se sa psićima, a nakon toga je jednom od njih gurnuo vrh kišobrana u analni otvor, ispričala nam je Aida Kulenović iz Udruženja.

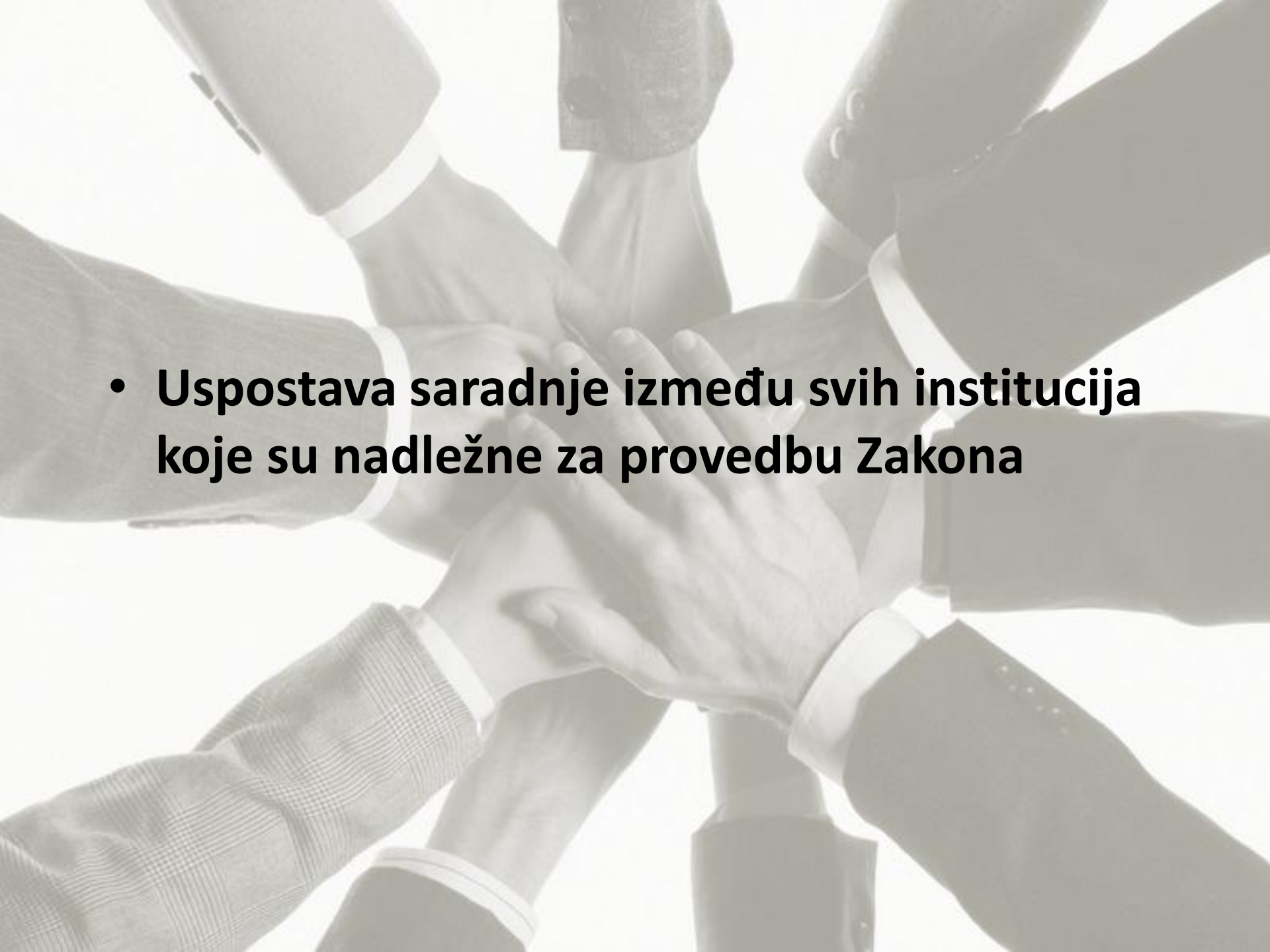
Aida kaže da je slučaj odmah prijavila policiji, da bi ubrzo saznala kako njen izvještaj nije ni ušao u zapisnik. Zlostavljač je bio 14-godišnji dječak, učenik osmog razreda koji se sumnjiči i za ovaj slučaj.

- Zakon o zaštiti i dobrobiti životinja je usvojen prije tri godine na državnom nivou. Izgleda da je donesen zakon koji se ne provodi jer kada imamo slučaj kakav je ovaj, onda kazni nema, a kada se treba kazniti šetanje pasa na nepropisnim mjestima, onda se račun istog momenta piše, dodala je Kulenović.

Šef Klinike za hirurgiju na Veterini Selma Filipović pregledala je jučer psića.

- Pas je isprepadan, bolno reaguje prilikom podizanja repa i palpacije anusa. Pregledom mu je ustanovljena ubodna rana u analnom području. Na osnovu pregleda, mogu zaključiti da je došlo do nasilnog oštećenja analnog područja ostrim predmetom i nasilne penetracije u anus, pojasnila nam je Filipović, te dodala da u klinici često imaju ovakve slučajeve, a da je najstrašnije što su zlostavljači najčešće djeca.

E. GODINIĆ

-
- **Uspostava saradnje između svih institucija koje su nadležne za provedbu Zakona**

- **Provođenje programa stručnog usavršavanja lica koja su u okviru svog zanimanja direktno odgovorna za obezbjeđivanje dobrobiti životinja**

- **Donošenje jedinstvene odluke o držanju pasa na području Kantona, općina, gradova**

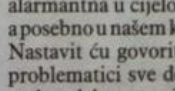

- **Uspostavljanje službe hitne pomoći za životinje u okviru nadležnih veterinarskih stanica**

- **Uspostava jedinstvene komisije na nivou Kantona, općina i gradova; odgovorne za praćenje provedbe Zakona, a koja bi se sastojala od predstavnika vlasti tj. lokalne uprave svih nivoa, veterinarar, inspekcije, policije, NVO-a, nastavnog kadra u školama i medija**

Filipović s priznanjem

- Situacija je više nego alarmantna u cijeloj državi, a posebno u našem kantonu. Nastavit ću govoriti o ovoj problematici sve dok se ne nađe adekvatno rješenje - kaže Filipović. **Z.K.**

HOĆU DOM!

A black and white photograph of a person's face, seen through a chain-link fence. The person's eyes are looking directly at the camera, and their expression is serious. The fence's diamond-shaped mesh is prominent in the foreground, creating a grid-like pattern over the face. The background is out of focus, showing more of the fence and some indistinct shapes.

NISAM KRIV ŠTO SAM NA ULICI,
ZAKON JE NA MOJOJ STRANI. KRIVI
SU ONI KOJI GA NE PROVODE